

13706

(avt. 15)

Florentinorum Oratio coram Summo Pont. Alexandro. VI. ac eius sacro Senatu per Gentilem Episcopum Aretinum.

VEnimus Beatissime Pater accepturi primū in Pontificem: quęcunq; sacer iste Senatus dedisset. Mox sanctitati tuę quā dedit solitam obediētiam pmissuri. Altę debite Altę deuotę Florentini populi erga Romanam sedem obseruantię. Ex quo. n. Gherardus Florētinus & quidem Epus: Nicolaus scilicet scdus: ius eligendi Pontificis ad Cardinales reduxit: obligauit nos reliquos xpianos eum in pastorem accipe: quę patres ipsi sua creatioe dedissent. Paruimus haectenus religiosissime tam sanctę constitutiō: a nullaq; unq; huius aplici collegii electione Ciuitas Florētina deflexit. Hęc uero quā modo fecistis Reueren. Patres tam libeter accipimus ut & gratias agamus Reueren. dnationibus uestris: & omnē illis dñi retributionem supplicemus. Cupiebamus enī uel ultimum uestri ordinis: dedistis primariū. Nolebamus aliquem qui sal ab aliis esset empturus: dedistis eum qui possit illud uendere & sapientibus. Cupiebamus Pontificē qui compati posset infirmitatibus nostris: Dedistis eum qui clemētia bonus Christi uicarius Qui liberalitate nobis magnus Alexander sit futurus. Nolebamus gubernatorē qui aut fluctuante nauicula dubitaret: aut dormiret trāquilla. Dedistis eū qui & in

fluctibus manum unam ad clauum: alteram ad remum
teneat: & in portu sua sit semper retia refecturus. De-
clarastis deniq; omnibus q̄ domini sint Cardinales ter-
ræ qui posuit super eos orbem. Veræ columnę aureę
super bases argenteas & fundamenta æterna supra soli-
dam petram qui oblitus omnis uestri priuati ædificiũ: Cõ-
muni Christianorũ ecclesiæ subuenistis. Licet enim e-
tam sancto collegio nihil non sanctum eligi poterat:
Sive tamen q̄ in eo uota omnium uestrum cernimus:
Sive q̄ illum in omnibus uobis arbitramur: utiliore
dare nobis Pontificem his temporibus potuisse nõ cre-
dimus. Non alia uolebat esse rerum experientia: Non
minor animi magnitudo. Talem decebat moderatio-
nem eum qui soli deo esset suę uillicationis ratione red-
diturus. Empta profecto non fuit in templo colum-
ba quæ tam sancte uos inspirauit: Sed uoluitans: Oranti-
bus uobis: Venit ex alto. Spiritus enim sanctus disci-
plinæ effugit fictum: Et quod nostris manibus fabrica-
tum in dei templo quandoq; putamus illius structura
est qui spirat ubi uult: qui per nolentes etiam operatur
ministros: qui nõ esset Is qui datus est patribus uestris
ut maneat uobiscum in æternum: si Conclauis uestro in
tanta electione defuisset. Pro tam uera igitur Spiritus
dei canonica ac cęlesti electione Reuerendissimi Patres
filioli illi uestri qui nos miserunt: Si referre nõ possunt
Supra uires se tamen debere fatentur: Et sanctum hoc
opus uestrum quantum in eis est: Extollunt: Veneran-

tur: Adorant. Ad te uero cōuerſi Beatiffime Pater he-
ſitamus an communem illam aſſumptionis: gratulatio-
nem imitemur. Nouimus enim Sanctitatem tuā hoc
oneris: ad communem utilitatem: nō priuatam laudem
ſuſcepiffie. Adeo præterea ueremur: ne hæc plenitu-
do poteſtatis: Curarum plenitudo ſit: Vt condolendum
potius quieti Sanctitatis tuæ q̄ poteſtati gratulandum
quandoq; putemus. Vincit tamen priuatam ſolicitu-
dinem publica ratio: Nec ſinit nos non lætos uidere
tronum Chriſtianæ gloriæ plenum maiestate ſua. In-
genium illud ad omnia ſumma natum. Illa mentis &
in gerendis rebus felicitas peculiare affectus noſtros
non recipiunt. Vox enim in terra noſtra audita eſt:
Exultate & letamini in domino deo uestro: quia dedit
uobis doctorem iuſtitia. Sanctitati quoque tuæ qui
dixit: Tu paſce populum meum: & tu eris Princeps ſu-
per eum. Is eſt qui dat etiam cum temptatione puen-
tum. Veniſti enim in altitudinem Maris: non diffite-
mur. At ſuper illud Petrus prædeceſſor olim tuus ſic
cis pedibus: cum iam amplius non dubitaſſet: ambula-
uit. Ingreſſus eſt fluctuantem nauiculam: non nega-
mus: ſed quæ mergi non poſſit: & cui præſit qui impe-
rat uentis & mari. Fidem in fidelibus plenam in cu-
ſtodiam ſuſcepisti. Pro illa orauit Saluator noſter ut
nō deficeret. Mortales arctus immortalī ſarcine ſub-
miſiſti. At huic labori miniſtri ſunt Cœli: & corona

aurea super mitram eius. Fuiſti deniq; haſtenus homo
diuinus: eris poſthac deus humanus. Tenes. n. uicē in
terris eius cui ſectit omne genu: eius qui eſt Rex regū
& dñs dominātium. Qui aufert ſpīritum principū &
minifros ſuos facit ignem urētem. Habes ſedem: de
qua Dominus: Locus ſolii mei & locus ueſtigioꝝ pedū
meoꝝ ubi habito in æternum. De qua ruruſ: Nō ne
hæc quæ humilē exaltauit & ſublimē humiliāuit. Cu
ius inquā pꝑrium eſt ut tūc uincat cum ledit. Tunc ſe
cura ſit cum ſuperata uidet. Locus certe in quo ſctūs
ſtas. Beatiffime Pater terra ſancta eſt: Locus Petri prin
cipis Apꝑolorum ubi ſteterūt pedes eiꝰ. Locus illius quē
conſtituit dñs Principē omnis poſſeſſionis eius. Stat
incōcuſſum priuilegiū tuum tibi. Tu ſolus hamo pi
ſcari. Tu in altum poteſ retia laxare. Tu hæreſ apo
ſtolorum: Tu uiua lex: Tu ſpecula: Tu eſ cui cla
ues traditæ: cui oues creditæ ſunt. Non poteſ nō tra
here plenum magnis piſcibꝰ retæ: cum dñs ſit qui in al
tum mittere iubeat. Non poteſ nō aperire cœloſ aliis
qui illoſ tibi tā nolēteſ aperuiſti. Nō poteſ nō diuine
diuinam ſedē tenere: qui terrenum nihil in illā contuli
ſti. Exultat igit merito ubiq; & gloriat in dño om
nis eccleſia ſanctoꝝ: Quia ſuſcitauit illi dñs Paſtorem
qui gregem ſuum paſcat in herbis uiuentibus ſup mon
teſ Iſrael: Cuius uirgo corruerat & nō erat qui ſubleua
ret eam. In tꝑe oportuno aperuit manum ſuam: para
uit ſanctum ſuum in oculis omnium gentiū. In me

dio ne
Conci
uanda
rates
diunt
ſapient
eſſe in
dñi.
turi ſ
aiam
mar
cruc
atiſſ
tere
tia:
Qu
tua
tific
enit
tion
xan
tang
tia
ſim
non
ad p
tari:

diuo necessitatis nostræ recordatus est misericordiæ suæ
Concipe modo tu Beatissime Pater fortitudinē ad sal-
uandas gentes: Concipe supplicamus per eas æterni-
tates ad quas fulgebunt tanq̄ stellæ firmamētī qui eru-
diunt alios. Timeat oīs populus sacerdotē dñi audiēs
sapientiam dei esse in illo: Et sciant gētes Prophetam
esse in Israel. Erue a frāmea & de manu canis uncam
dñi. Dona siquid laboris istī Athlantis humeri subi-
turi sunt ouibus illis pro quibus primus pastor bonus
aīam suam ponere: nō dubitauit. Aut enim sui ac tot
martyrū sanguinis obliuiscet dñs: aut ecclesiā pro qua
crucifixus est tecum sustinebit. Vnum est: unum Be-
atissime Pater quod ab humeris Sanctitatis tuæ excu-
tere nō possum: Hoc illud unum est q̄ nihil ignoran-
tiæ: nihil impotentia: nihil fortunæ condonabitur:
Quicquid erit ouibus tuis a sola uoluntate sanctitatis
tuæ reputabit. Quam tñ bonam & scdm gloriā pon-
tificatus sui speramus non minus q̄ optemus. Quid
enim illi nunc supest aliud ad summū humanæ condi-
tionis euectę: nisi ut ccelo uiuat: ac nomē Rodorici Ale-
xandri diuinis operibus faciat imortale. Sed hæc oēs
tangunt Beatissime Pater: hæc uniuersis fidelibus læti-
tiæ cōmunis est ratio. Nos uero quantulacunq; pars
simus xpīani gregis: qui ex oleis facti oleastri eramus:
non diu est: tanq̄ oues errātes: Quomodo nunc cōuersi
ad pastore & Epum animarū nostrarū: possumus nō læ-
tari? Quomodo prauenti benedictiōibus dulcedinis

hanc mutationē dexteræ excelsi sine gaudio possumus
intueri? Spectamus nūc in matris nostræ sinu patriæ
nostræ delicias. Videmus primariæ familiæ heredita-
tis nostræ funiculum sedere tandem cum principibus
populi sui. Siliquæ iam nobis omnes in saginatū uer-
sæ sunt: Nihil non pristinum: Nihil non maternum ex-
perimur. Calixti sanctissimi auunculi ac prædecesso-
ris tui: ea ad Cosmum Medicem primum patriæ nostræ
patrem uox fuit. Ostensurum illi se esse Vicariū xp̄i
cui tot ecclesias fabricauit: Nec passurum illum aut
populum eius: sedi apostolicæ caros non esse: quos no-
uerit sapientia & diuitiis domino suo Christo fore cha-
rissimos. Cogitet modo Sanctitas tua an ablactatus
super matrem suam lætitiæ lachrimas queat continere.
Consolatus est certe dominus populum suum Florenti-
num. Conscidit faccum eius lætitia circūdedit per om-
nes uicos nostros: Alleluia cantatur. Ortus cōclusus
amplius non dissipabitur. Vineæ Sabaoth spinas ul-
tra non feret. Ager dominicus non siluescet imposte-
rum: Ponet desertum eius dominus quasi delicias.
Solitudinem eius quasi ortum irriguum: Gaudiū & læ-
titia inuenitur in eo. Hæ sunt gratulationes nostræ
Beatissime Pater: Propter hoc lætatum est cor nostrū:
& exultauit lingua nostra. In medio enim Italiæ po-
siti iuncti non minus finibus q̄ animis rebus ecclesiæ:
Non possumus fortunam eius non sentire: Nō possu-
mus nō angī secum; nō lætari. Pars nō parua Ro. cu-

riæ:
do P
spe
tem
dio
nica
prin
secu
ctæ
qui
cu
a L
sto
Si
sci
Pr
tua
Pa
mu
tra
mu
ctu
Ita
cru
ber
nun
refe

riæ: Quomodo columbam dñi gemetem: Quomodo Petrum de fluctibus tendetem brachia: sine dolore spectare possemus. Cantatem pariter altera: exultantem altere: ut nūc ex nouo pastore: Quomodo sine gaudio intueri? Tam multa est certe affinitas togæ cū tunica: q̄ nulla cassidi cum tiara. Et mirant̄ quidam q̄ primū uoluimus obedientiā profiteri. Nunq̄ fuimus secundi Beatissime Pater in his quæ ad huius tuæ sanctæ sedis reuerentiā pertinent: sed primū omnīū semp̄ qui in uineā dñi uenerimus. Utinā modo parem saltē cum ultimis mercedē recepissēmus. Illi tñ sumus qui a Lino cepimus superedificari supra fundamentū apostolorum & primū huius tuæ sanctæ sedis esse domestici. Siquidē Christus e celo: Petrus e Galilea: Linus e Thuscīa nostra originem ducens primus Italarum omnīū. Primus earum nationū quæ nunc Christianæ sunt hanc tuam sedem gubernauit: ubi tu nunc sedes Beatissime Pater: & ipse primus post Petrū sedit. Illi inquam sumus qui sanguinem nrm̄ contra Henricum tertīū: Contra Corradinos: Contra Manfredos: pro ecclesia fudimus. Illi sumus qui nō dicam Eugenium quartū eiectum Roma: sed Petrum ipsum Ap̄lm̄ ex Antiochia in Italiā uenientē primū excepim⁹: fouim⁹: nutriuim⁹: nō crucifiximus. Ad Arnī ripā. B. P. nō Tyberis: nō Hiberi: nō Padī Petrus ap̄log: princeps primū altare xp̄ianum extruxit: Clemēs Isidoro teste cōsecrauit. Plura nō referemus ne uideamur uenisse huc (ut multi) explicatū

13.707

merita nostra in ecclesiam: hæc tamen pauca tetigimus
ut uideat Sanctitas tua quæ merito gratulemur: quæ innata
nobis sit huius tuæ sanctæ sedis reuerentia: quæ trita pedi-
bus nostris uia illius in obsequiis eius. Tuos igitur re-
ligione: Tuos iure: Tuos consuetudine: Tuos fide: Tu-
os uoluntate suscipe Beatissime Pater Florentinos: Et ea
manu quo ipsi te genu in pastorem accipiunt. Animas &
corpora Sanctitati tuæ commendant: Quicquid habet
ante scabellum pedum tuorum exponunt. Utinam mo-
do uidere potuisset Sanctitas tua: Aut quibus hæc ani-
mis Patres illi nobis mandata dederunt: Aut quibus
uocibus populus ille frequens nos ad te ueniens seque-
batur: Iudicaret sanctitas tua: Non dubitamus: Iudi-
caret nos elingues fuisse in exprimenda populi illius Spe
Deuotione: Lætitia. Nos te indubitatum Christi Vi-
carium: Verum Petri successorem: ac Romanum Pon-
tificem confitemur: Tibi Christianorum Principi: Ac uni-
uersali domino Spirituali: obedientiam pollicemur.
Vicem quam genus in terris pro diuina: Salutamus: Ve-
neramur. Adoramus.

¶ Dixi.

Hain *7559

*7560

co
qu
&
G
pa
A
le
or
ad
ue
gr
rit
ru
ma
cer
cir
id p
Eu